דפנה הולץ-לכנר, משרד עורכי דין
DAFNA HOLZ – LECHNER, Law Offices

מגדל המוזיאון
רח' ברקוביץ' 4, תל אביב יפו 6423806
4 Berkovitch st. Tel Aviv 6423806
טל': 077-2040881
פקס': 077-2040882
דוא"ל: lechner@publiclaw.co.il

2 ביולי 2024

- דחוף ביותר -

- מבלי לפגוע בזכויות -

לכבוד ממשלת ישראל
ראש ממשלת ישראל - ח"כ בנימין נתניהו
שר המשפטים - ח"כ יריב לוין
היועצת המשפטית לממשלה - הגב' גלי בהרב-מיארה

הנדון: <u>דרישה להקמת ועדת חקירה ממלכתית לבחינת מכלול האירועים, התהליכים והכשלים אשר הובילו לאסון הכבד ביותר שארע למדינת ישראל במתקפת הפתע בשבעה באוקטובר 2023</u>

בשם מרשינו ומרשותינו, עמותת זולת לשוויון וזכויות אדם ו-69 נבחרי ונבחרות ציבור לשעבר, ביניהם שרי משפטים, שרי פנים, שר אוצר, שרת בריאות, שרי כלכלה, שרי חקלאות, יו"ר הכנסת לשעבר, יושבי ועדות הכנסת לשעבר, יושבי ראש מפלגות בהווה ובעבר, וכן חברי כנסת לשעבר בהם אבות שכולים, ראש מוסד לשעבר, ראש שב"כ לשעבר, אלופי משנה במיל', תתי אלופים במיל' ואלופים במיל', אשר כולם חתמו ביום 7.6.24 על עצומה להקמת ועדת חקירה ממלכתית, במסגרת פרויקט "צו חירום" מבית מכון זולת לשוויון וזכויות אדם, הרינו מתכבדים בזאת לפנות לממשלת ישראל בדרישה כי תפעיל סמכותה לפי סעיף 1 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968 ותורה בדחיפות עליונה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקר מכלול האירועים, התהליכים והכשלים שהובילו לאסון הכבד שארע בשבעה באוקטובר 2023, הכל כפי שיפורט להלן:

1. ביום השבעה באוקטובר 2023, פתחו ארגוני הטרור חמאס והג'יהאד האיסלמי במתקפה על מדינת ישראל, שכללה ירי פצמ"רים וטילים וחדירת 3000 מחבלים מרצועת עזה אל שטח ישראל, מן היבשה, האוויר והים.

במהלך המתקפה האכזרית נטבחו ונרצחו למעלה מ-1600 אזרחים, אזרחיות, חיילים וחיילות ואנשי כוחות הביטחון, נפצעו למעלה מ-4,000 בני אדם, ונחטפו לשטחי רצועת עזה 251 אזרחים ואזרחיות, בהם גברים, נשים, קשישים, ילדים ותינוקות וכן חיילי וחיילות צה"ל. נכון למועד משלוח מכתב זה 116 חטופים וחטופות עודם מוחזקים בשבי החמאס, כאשר חלקם בחיים וחלקם נרצחו בשבי.

2. ביום זה הכריזה ממשלת ישראל על יציאה למלחמה, אשר בהמשך הפכה למלחמת "חרבות ברזל". מלחמה זו עודנה נמשכת מזה קרוב לעשרה חודשים והיא אף עלולה להתרחב לזירות נוספות, כאשר סופה אינו נראה באופק. מלחמה זו גובה מידי יום ביומו מחיר יקר מנשוא בחייהם ובשלמות גופם ונפשם של חיילי צה"ל.

3. היקפי האסון שנגרם כתוצאה ממתקפת הפתע בשבעה באוקטובר הינם בגדר טראומה רב-דורית שתהדהד למשך שנים ארוכות לדורות רבים קדימה בהיסטוריה של מדינת ישראל ושל העם היהודי. יום ה-7 באוקטובר שנת 2023 יירשם בדפי ההיסטוריה של מדינת ישראל בפרט ושל עם היהודי ככלל וייזכר כאירוע חסר תקדים, אשר שיבש מן היסוד את המוגנות הפיזית של אזרחי מדינת ישראל ותושביה וכן את תחושת המוגנות שלהם לעתיד לבוא.

4. בנוסף גרמה מתקפת השבעה באוקטובר לנזקים רבים נוספים לציבור עצום של אזרחי המדינה, ביניהם שורדי הטבח, ולמעלה ממאה אלף אזרחים המפונים מזה חודשים רבים מבתיהם, הן בישובי העוטף והן בצפון המדינה, כאשר בתוך כך נדרשים מפוני העוטף לשקם את חייהם בצל האובדן, השכול והטראומה שחוו בעת המתקפה, וכמותם בני משפחותיהם של ההרוגים, הפצועים, החטופים והחטופות.

5. נוסף על נזקים קשים אלו, גבו אירועי השבעה באוקטובר מחיר כבד ביותר מכל אחד ואחת מאזרחי מדינת ישראל. היקף מעשי הרצח וחומרת מעשי ההתעללות, האלימות, האלימות המינית והלקיחה בשבי, גרמו לזעזוע עמוק ביותר בקרב כלל החברה בישראל והובילו לערעור האמון הבסיסי שבין אזרחי המדינה לבין הדרג המדיני והצבאי. אין חולק כי הנהגת המדינה ורשויות הצבא כשלו באופן מוחלט בתפקידם היסודי להגן ולשמור על הציבור בישראל מפני התרחשותם של אירועים נוראיים אלו.

6. **הכשלים המהותיים והקשים שנחשפו במתקפת הטרור בכל הדרגות, החל בדרג המדיני וכלה בדרג הצבאי, מחייבים הקמתה של ועדת חקירה ממלכתית, שכן רק ועדת חקירה ממלכתית, <u>אשר חבריה מתמנים באופן אובייקטיבי ובלתי תלוי בדרגים הנחקרים על ידה, על ידי נשיא בית המשפט העליון, בהתאם להוראת סעיף 4(א) לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968</u>, היא זו שתאפשר חקירה מקיפה, יסודית ונטולת פניות, אשר תוביל לחקר האמת בכל הנוגע למחדלים ולכשלים שאירעו**. חקירה זו מתחייבת לצורך הפקת הלקחים הדרושים למניעת הישנותם של כשלים דומים בעתיד, וכן בכדי לשקם את האמון הדרוש בין הציבור בישראל לבין מערכות השלטון והמדינה.

על כן יש לדחות מכל וכל כל ניסיון ו/או מהלך להקמת ועדת חקירה שחבריה אינם מתמנים על ידי נשיא בית המשפט העליון, אשר כפי שדווח בעתון "הארץ" מיום 2.6.24, ניסה ראש הממשלה לקדם, במטרה להפקיע את הסמכות לקביעת הרכב הועדה מידי מ"מ נשיא בית המשפט העליון, הש' פוגלמן, ולהעבירה לנשיא המדינה, וכן בכדי להביא לכך שבראש הועדה תעמוד "אישיות ציבורית" ולא בהכרח שופט בית המשפט העליון או המחוזי, מכהן או בדימוס. ככל שנעשה ניסיון זה הרי שהוא נגוע בניגוד עניינים חמור, לאור העובדה שראש הממשלה הינו אחד הגורמים המרכזיים שאחריותו לקרות האירועים הקשים תיבחן ותחקר על ידי הועדה שתקום.

7. התרחשות אסון בסדר הגודל של השבעה באוקטובר מחייבת את בחינת מכלול הגורמים, ההחלטות והכשלים שהובילו למתקפת פתע כה עוצמתית וקטלנית, וזאת ברמה המדינית, הצבאית והאזרחית כאחד.

כך, בין היתר, מתחייב לבחון כיצד לא נערכו כוחות הביטחון לאירוע רחב היקף מסוג זה, בו חדרו למדינת ישראל אלפי מחבלים באבחה אחת, תוך שהם טובחים, רוצחים, אונסים, שורפים ובוזזים משך שעות ארוכות גברים, נשים וטף, ומדוע לא נחלצו רשויות הצבא להצלתם של קורבנות אלו במהירות המתחייבת.

כמו כן מתחייב לבחון ולחקור באופן מקיף את שורת המחדלים, הכשלים וכלל האירועים שהתרחשו בטרם החלה המתקפה, וכן לאלו שהתרחשו במהלך המתקפה ולאחריה, הן בדרג המדיני והן בדרג הצבאי.

8. על כן, במסגרת החלטת ממשלה להקמת ועדת החקירה הממלכתית, **מתבקש כי הממשלה תגדיר את הנושאים אותם תחקור הוועדה באופן הרחב ביותר, כך שיכללו את כלל ההיבטים שקדמו למחדל שהוביל לטבח השבעה באוקטובר**, לרבות את האירועים, ההחלטות, תהליכי קבלתן, אופן ביצוען והשיקולים שעמדו ביסודם, וזאת בכל הדרגים, המדיניים, הצבאיים והאזרחיים של כלל המערכות.

9. על הצורך החיוני והחובה בהקמת ועדת חקירה ממלכתית לאלתר וללא כל דיחוי נוסף הצביעה היועצת המשפטית לממשלה במכתבה לראש ממשלת ישראל מיום 6.6.24 בו הדגישה כי "ועדת חקירה ממלכתית היא המנגנון החוקי המתאים לבחינת סוגיות בהיקף ובמידת החשיבות הלאומית של אירועי מלחמת חרבות ברזל". נוסף על כך הדגישה היועצת המשפטית לממשלה במכתבה זה כי לאור הסיכונים שנוצרו במישור המשפטי הבין-לאומי בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" שפרצה מיד לאחר אירועי השבעה באוקטובר, "אשר אם יתגשמו עלולים להוביל לפגיעה משמעותית באינטרסים של המדינה, וכמובן בראש הממשלה ובשר הביטחון באופן אישי", **מנגנון ועדת חקירה ממלכתית היא האמצעי המיטבי להתמודדות עם סיכונים אלו, וזאת "נוכח מאפייניו הייחודיים של מנגנון ועדת החקירה הממלכתית ובהם, בראש ובראשונה, הניתוק המלא מהרשות המבצעת"**. לאור זאת סבורה היועצת המשפטית לממשלה כי "**אין לעכב את ההחלטה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקר אירועי המלחמה, ויש להקימה בהקדם**".

10. למרות מכתבה של היועצת המשפטית לממשלה, אשר אינו משתמע לשתי פנים, **<u>אותו שלחה לראש הממשלה לפני כחודש ימים</u>**, עד למועד כתיבת שורות אלה, כאשר אנו מצויים קרוב לעשרה חודשים מאז פרוץ מלחמת "חרבות ברזל", טרם הורתה הממשלה על הקמתה של ועדת חקירה ממלכתית, אשר תחקור באופן עצמאי ובלתי תלוי את מכלול האירועים, התהליכים, ההחלטות והכשלים אשר הובילו לאסון השבעה באוקטובר.

11. אשר על כן, בשים לב להיקפי האסון הנורא שנגרם כתוצאה ממתקפת הפתע ולכלל הנסיבות הקשות שלפנינו, פונים אליכם בזאת שורה ארוכה ונכבדה של נבחרי ונבחרות הציבור לשעבר, (ששמותיהם מפורטים ברשימה המצורפת כנספח א' למכתב זה), אשר כיהנו כשרים וכחברי כנסת בממשלות ישראל בעבר וייצגו את הציבור בישראל, וזאת בכדי להדגיש בפניכם, כמי ששימשו בתפקידים ציבוריים אלו בעבר, כי <u>כשל מערכתי כה חמור בהנהגת המדינה כפי שארע בנסיבות העניין שלפנינו, אינו יכול אלא להוביל לקבלת ההחלטה האחת והיחידה המתחייבת על ידי ממשלת ישראל והיא - ההחלטה בדבר הקמת ועדת חקירה ממלכתית לאלתר</u>.

כלל הציבור בישראל מצפה לקבל בדחיפות עליונה, תשובות אובייקטיביות, ברורות ונטולי פניות, באשר לגורמים אשר הובילו למחדל הקשה בשבעה באוקטובר, ובאשר לאופן תפקודן של כל אחת מהמערכות, המדינית, הצבאית והציבורית, הן בתקופה שקדמה לאסון, הן ביום הנורא והן בימים שלאחריו.

בלא חקירה דחופה, מקיפה ואובייקטיבית של התהליכים שהובילו להתרחשותו של האסון הכבד, לא תוכל החברה בישראל להתחיל בתהליכי השיקום, ההתאוששות והתיקון, החיוניים הן לצורך ניהולה התקין של המדינה והן לשם יצירת החוסן החברתי הדרוש לה.

12. לפיכך, על ממשלת ישראל לנהוג באחריות המתחייבת מכל ממשלה הוגנת ראויה ואחראית, הפועלת אך ורק לטובת האינטרס הציבורי, ולהורות על הקמת ועדת חקירה ממלכתית, כפי שהיו פועלים נבחרי ונבחרות הציבור לשעבר החתומים על פנייה זו בנסיבות העניין אילו היו משמשים בתפקידיהם הציבוריים היום. לציבור בישראל נחוצות תשובות ברורות ונוקבות, ללא כל טיוח והסתרה, באשר לכלל הגורמים, האירועים, התהליכים והכשלים שהובילו אותנו לאסון הכבד של השבעה באוקטובר.

כל החלטה אחרת, בין אם במעשה או במחדל, לרבות על דרך הימנעות מהקמת ועדת חקירה ממלכתית לאלתר, אינה עומדת בסטנדרטים הציבוריים המתחייבים מממשלת ישראל והיא מעלה חשש כבד לשקילת שיקולים זרים ולניגוד עניינים בתפקידה של הממשלה כרשות מבצעת, אשר מחויבת לעשות שימוש בפררוגטיבה הנתונה לה ולפעול על פי דין להקמתה של ועדה זו.

אשר על כן, בהינתן החשיבות הציבורית העצומה וההשלכות רחבות ההיקף הכרוכות בחקירת הנושא, וכן בשל הצורך החיוני בהגעה לחקר האמת בסוגיות רלוונטיות אלו, סבורים מרשינו ומרשותנו כי **הדבר ההכרחי, החיוני והמתחייב מממשלת ישראל, בנקודת הזמן הנוכחית ובנסיבות העניין שלפנינו, הינו כי הממשלה תפעיל את סמכותה מכח סעיף 1 לחוק ועדת חקירה, תשכ"ט-1969, ותורה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית לאלתר**, לשם בירור מקיף, מעמיק, יסודי ונטול פניות, בכל הנוגע לכלל היבטי האסון הנורא ביותר שארע למדינת ישראל ולאזרחיה מיום הקמת המדינה.

המשך הימנעות הממשלה מלעשות כן באופן מידי, תהווה החלטה הנגועה בחוסר סבירות קיצוני, וזאת הן בשים לב לאינטרסים הציבוריים כבדי המשקל הכרוכים בנושא והן לאור הזמן הרב שחלף מיום קרות מתקפת הפתע ועד היום.

13. לאור הצורך הדחוף והחיוני בהקמת ועדת חקירה ממלכתית לאלתר כמבוקש, הנכם מתבקשים להשיב לפנייתנו זו עד לא יאוחר מיום 12.7.24, וזאת בכדי לייתר את הצורך בהגשת עתירה לבית המשפט העליון בבקשה כי יורה לממשלת ישראל לפעול להקמת ועדת חקירה ממלכתית לאלתר כמבוקש.

בכבוד רב ובברכה,

דפנה הולץ לכנר, עו"ד